

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ภายใต้
สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

Factor Influencing Public Participation in Local Development of Noen Ngam
Sub-district Administrative Organization, Raman District, Yala Province,
under The Situation of Unrest in The Southern Border Province of Thailand

ฟาฏีละฮ์ บินติอิสมาอีล¹ ผศ.ดร.ธณภณ ศรีบุญบุรณะ²

Fadeelah Binti isma-il¹ Asst. Prof. Dr. Thanapon Saranburana²

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

This study aimed to investigate the factors influencing public participation in local development under the jurisdiction of the Noen Ngam Subdistrict Administrative Organization, Raman District, Yala Province, amidst the unrest in Thailand's southern border provinces. The research employed a survey methodology with a sample of 368 residents, selected using Yamane's formula at a 95% confidence level. Data collection tools included validated questionnaires and in-depth interviews, with data analyzed using descriptive statistics, inferential statistics, and content analysis. The results revealed that key factors influencing public participation included attitudes toward local development, information awareness, leadership qualities of local leaders, and communication and public relations. Notably, establishing inclusive and effective communication systems significantly enhanced public participation. Additionally, participation levels in decision-making, implementation, benefit-sharing, and monitoring and evaluation varied significantly based on demographic characteristics such as gender, age, religion, education level, occupation, and average monthly income. The study recommends fostering public participation through accessible community engagement processes and developing proactive communication strategies tailored to the needs of diverse population groups. These initiatives are essential for achieving sustainable and effective local development.

Keywords: Public participation, Local development, Factors enhancing participation, Noen Ngam Subdistrict Administrative Organization

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม จำนวน 368 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์เยอร์มานัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติวิเคราะห์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ทักษะคิดในการพัฒนาท้องถิ่น การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการสร้างระบบการสื่อสารที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามผลและประเมินผล มีความแตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการประชาคมที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม พร้อมพัฒนารูปแบบการสื่อสารเชิงรุกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนาท้องถิ่น, ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข นับตั้งแต่สิ้นสุดการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 และประชาธิปไตยนั้น หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติเสียงของประชาชนเป็นใหญ่ การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่ และถือเป็นการ ปกครองรูปแบบหนึ่งที่พลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มีการเลือกผู้ปกครองทำหน้าที่ ออกกฎหมาย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนเองด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปให้ใช้อำนาจแทนก็ได้ ซึ่งหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย หลักความเสมอภาค หลักสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ หลักนิติธรรม หลักการใช้เหตุผล และหลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น อีกทั้งประเทศไทยยังมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุด โดยกฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมิได้ โดยประเทศไทยนั้น แบ่งเขตการบริหารออกเป็น 1. ราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม 2. ราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ตำบล และ 3. ราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม มี 7 หมู่บ้าน 1,774 ครัวเรือนประชากร จำนวน 7,199 คน (งานทะเบียนราษฎรอำเภอราษีไศล, 2567) ในการประชุมประชาคมเพื่อดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงามที่ผ่านมาประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงามเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อดำเนินการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นมีส่วนร่วมน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมด จึงมีผลกระทบต่อโครงการ กิจกรรม และนโยบายต่าง ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนั้นการเสนอปัญหาจึงเป็นการเสนอปัญหาที่เกิดจากความต้องการของประชาชนบางกลุ่มเท่านั้น อีกทั้งการเสนอปัญหายังไม่ครอบคลุมกับความต้องการของประชาชนในทุกด้าน จึงถือได้ว่าปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากแผนพัฒนาท้องถิ่นจะใช้เป็นกรอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเป็นตัวกำหนดแนวทางการดำเนินโครงการ กิจกรรม และแผนงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากสภาพปัญหาข้างต้นผู้ศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม เห็นความสำคัญการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น จึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้นสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ภาคใต้ชายแดน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา (14pt)

1. เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977) และ สุพจน์ บุญวิเศษ (2564) มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ด้าน 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามผลและประเมินผล

2. เนื้อหาการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย ปัจจัยดังต่อไปนี้ 1 ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น 2 ด้านการรับรู้ของประชาชน 3 ด้านผู้นำท้องถิ่น 4 ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่ย้ายอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม จำนวน 4,589 คน (งานทะเบียนราษฎรอำเภอราษีไศล, 2567)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่ย้ายอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม รวมทั้งสิ้น จำนวน 368 คน ใช้สูตรของ Yamane (1967) ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะประชาชนอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา แบ่งการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินการพัฒนาหรือดำเนินการกิจกรรมโครงการใด ๆ ก็ตามสิ่งที่สำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายประการทั้งปัจจัยทางด้านตัวบุคคลองค์การและหมู่บ้านทั้งนี้ภาครัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงการส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ของหมู่บ้านเพื่อให้ดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์สามารถพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างถูกต้องและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อหมู่บ้านโดยมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้ จูดีพร มาเพิ่มผล (2566: 15) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ไว้ดังนี้ 1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและ ความปลอดภัย 2. ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่นโดยเฉพาะผู้นำ 3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน เช่น ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์ 4. ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนร่วมความรู้สึกเกรงใจไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าเพื่อให้เกิดความสามัคคี กิตติศักดิ์ วิเศษนันท์ (2567: 105) ได้นำเสนอ ปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมมีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561: 10-12) การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การได้เข้าไปเกี่ยวข้องที่อาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรงหรือทางอ้อมในการทำกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งก็ได้โดยอาจจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนได้อาสาเข้ามามีส่วน ร่วมดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เริ่มตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติโดยมีความเข้าใจปัญหาของตนและตระหนักถึงสิทธิของตนการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในสถานการณ์กลุ่มที่จะกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ที่จะกระทำในสิ่งที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และแบ่งความรับผิดชอบกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความพอใจของสมาชิกและมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จ ตลอดจนทำให้เขาได้รับการยอมรับมีความรับผิดชอบและเกิดความนับถือตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกการมีส่วนร่วมจึงหมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นการเข้าร่วมแบบทางตรง หรือทางอ้อมก็ได้และยังเป็นวิธีการที่ผู้นำสามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่สมาชิกเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการดำเนินงานมากขึ้นการเข้าไปมีส่วนร่วมยังทำให้เกิดทัศนคติต่อการดำเนินกิจกรรมดีขึ้นส่งผลให้สมาชิกเกิดความพอใจเกิดความผูกพันและมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความสัมพันธ์กับแนวคิดของการเชื่อใจและการยอมรับตนเองเพื่อที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยั่งยืนซึ่งสามารถสังเกตได้จากระดับความพึงพอใจระดับความไว้วางใจ และต้องครอบคลุมทัศนคติ ความคาดหวัง และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน (Lisk, 1985 อ้างอิงใน สุปรีญญา รัตนกุลยวิจิตร. 2561: 10) โดยประชาชนร่วมระดมความคิดเห็นวิเคราะห์ ชุมชน นำข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนมาร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาตั้งแต่ร่วมตัดสินใจ

ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตาม ประเมินผล เพื่อการพัฒนาตรงกับความต้องการของประชาชน สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง (นาถนภา กอบวิยะภรณ์. 2560: 10) โดยโคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff. 1977 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2553: 57) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเกี่ยวข้องกันของแต่ละบุคคล เพื่อการปรับปรุงสถานะความเป็นอยู่ในสถานการณ์เดียวกันซึ่งได้อธิบายไว้ 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปได้ว่า ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสีย สมัครใจเข้ามาบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือในทุกขั้นตอนตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปดินทร์ เตเบาะจาโก (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วน ตำบลบาคง อำเภอรือเสาะ จังหวัด นราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความ เข้าใจและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงาน รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน และนำเสนอ แนวทางการพัฒนามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลบาคง จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลบาคง 361 คน และผู้ให้ข้อมูล สำคัญเป็น ผู้บริหารและประชาชนที่มีประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร บริหารส่วนตำบลบาคง จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าวิเคราะห์ความเที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคมีค่าเท่ากับ 0.85 และ ค่าความเชื่อมั่นแบบคูเดอร์ ริชาร์ดสัน KR-20 ได้เท่ากับ 0.898 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และ One-way ANOVA ข้อมูลเชิง คุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของกลุ่มตัวอย่างมีค่าต่ำสุด 2.0 ค่าสูงสุด 20.00 ค่าเฉลี่ย 8.6787 และค่า S.D. 4.19945 และระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของกลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($x=2.6875$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ ในระดับปานกลางทุกด้าน คือ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ($x=2.7556$) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ($x=2.7101$) การมีส่วนร่วมประเมินผล ($x=2.6235$) และการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($x=2.6144$)

จุติพร มาเพิ่มผล (2566: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดย ส่วนใหญ่ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ลำดับแรก รองลงมาคือด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ด้านผู้นำท้องถิ่น และด้านการรับรู้ของประชาชน ตามลำดับ และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกงหรา จังหวัดระยอง ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ด้าน พบว่า โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ลำดับแรก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม ร่วมในการตัดสินใจ ด้าน

การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ตามลำดับ และเมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น ปัจจัยด้านการรับรู้ของประชาชน ปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่น และปัจจัยด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ตัวแปรด้านการรับรู้ของประชาชน และตัวแปรด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น และด้านผู้นำท้องถิ่นตามลำดับ

สรุปได้ว่า เนื่องจากการออกแบบการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการกลุ่มที่ฝังตัวอยู่ในบริบทเฉพาะการปรับปรุงการมีส่วนร่วมจึงเป็นปัญหาเชิงระบบ การช่วยให้เห็นภาพแต่ละคนพัฒนาทักษะที่ดีขึ้นหรือมีแรงจูงใจทางสังคมมากขึ้นสามารถปรับปรุงการมีส่วนร่วมได้เล็กน้อย แต่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบของเงื่อนไขที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในผลลัพธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำนวนทั้งหมด 4,589 คน แบ่งเป็นชาย 2,451 คน หญิง 2,216 คน (สำนักทะเบียนอำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ ของเดือน มิถุนายน 2567)

2. ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำนวน 368 คน โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้แบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของกลุ่มกลุ่มตัวอย่างโดย แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มประชาชนที่มีความต้องการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น (Open ended Question)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากสถาบันรัชต์ภาคย์ ศูนย์ยะลา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีรายชื่ออยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองให้กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 368 คน
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) 1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อและรายด้านการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการคำนวณ น้ำหนัก คะแนนกำหนดดังนี้ คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละด้าน และแต่ละข้อแล้วแปลผลตามเกณฑ์

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) 1. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลโดยใช้สถิติการทดสอบที (t - test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.50 การทดสอบโดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และเมื่อพบว่าความแปรปรวน มีความแตกต่างกันจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี LSD 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยใช้สถิติการถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลแล้วมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น (n=368)					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้หมู่บ้านพึ่งพาตนเองได้และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	183 (49.73)	155 (42.12)	30 (8.15)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.42	0.64	มาก
2. การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนงานของโครงการพัฒนาทำให้บรรลุ	122 (33.15)	124 (33.70)	59 (16.03)	63 (17.12)	0 (0.00)	3.83	1.07	มาก

ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น (n=368)					$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เป้าหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น								
3. การเข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.จะทำให้หมู่บ้าน/ท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ	159 (43.21)	173 (47.01)	28 (7.61)	8 (2.17)	0 (0.00)	4.31	0.71	มาก
4. ประชาชนเข้าร่วมประชุมหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อรับฟังข่าวสารทางราชการ/อบต. และนำเสนอปัญหาหรือแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับผู้นำชุมชน	160 (43.48)	164 (44.57)	36 (9.78)	6 (1.63)	2 (0.54)	4.29	0.75	มาก
ภาพรวมด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น						4.23	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 จำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ซึ่งสามารถ เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ประเด็นข้อที่ 1 โครงการหรือกิจกรรมที่ อบต.ดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้หมู่บ้านพึ่งพาตนเองได้และทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.64) ประเด็นข้อที่ 3 การเข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.จะทำให้หมู่บ้าน/ท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.71) ประเด็นข้อที่ 4 ประชาชนเข้าร่วมประชุมหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อรับฟังข่าวสารทางราชการ/อบต. และนำเสนอปัญหาหรือแนวทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับผู้นำชุมชน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.75) และลำดับสุดท้ายคือประเด็นข้อที่ 2 การจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนงานของโครงการพัฒนาทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 1.07)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	130	4.00	0.88	3.03	0.002*
หญิง	238	3.72	0.80		
รวม	368				

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ โดยใช้ สถิติค่า t-Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	3.13	0.78	1.11	0.351
ภายในกลุ่ม	363	370.53	0.70		
รวม	368				

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติค่า One-Way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามอายุ ไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
อิสลาม	297	3.77	0.86	-2.92	0.004*
พุทธ	71	7.05	0.70		
รวม	368				

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามศาสนา โดยใช้ สถิติค่า t-Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีศาสนาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4	4.61	1.15	1.64	0.162
ภายในกลุ่ม	363	259.04	0.70		
รวม	368				

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติค่า One-Way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกสถานภาพ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	1.80	0.59	0.85	0.468
ภายในกลุ่ม	364	261.90	0.71		
รวม	368				

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามสถานภาพโดยใช้สถิติค่า One-Way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามสถานภาพ ไม่มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5	18.03	3.61	5.417	<0.001*
ภายในกลุ่ม	362	245.62	0.67		
รวม	368				

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติค่า One-Way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามอาชีพ มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3	15.82	5.27	7.89	<0.001*
ภายในกลุ่ม	371364	247.84	0.67		
รวม	368				

จากตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติค่า One-Way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

1. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ประชาชนมีความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในลำดับแรก รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เลิศชาย หอมหวน (2564) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและผลของการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ จันทร์สว่าง (2565) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมาจากการที่ประชาชนได้รับผลลัพธ์ที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตในมิติต่างๆ เช่น การเข้าถึงสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาความเป็นอยู่ทั้งด้านสุขภาพและการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ มณี (2565) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับ ผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะประชาชนในพื้นที่ต้องการมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของแผนพัฒนา การที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและการรับรู้ว่าโครงการที่ดำเนินการนั้นเป็นไปตามความต้องการของชุมชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจช่วยเพิ่มความมั่นใจและกระตุ้นให้พวกเขามีความรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนา จึงทำให้ภาพรวมการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปาริชาติ มณี (2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำสิงห์ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 3. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นมีความโปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาไม่เพียงแต่เพิ่มความไว้วางใจ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อรปริยา เสินโธสง (2566) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนหมู่บ้านพันธุวัชในการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับ นันทิกา เรือนไทย (2566) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำแนกตาม อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วม ติดตามผลและประเมินผล ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อัญชลีภรณ์ กิจเวช (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ที่มี อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น

เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ซึ่งทำให้พวกเขามีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องและยั่งยืน

สรุปผล

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ภายใต้สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้ 1. ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18–30 ปี นับถือศาสนาอิสลาม ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. สถานภาพสมรส ประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001–10,000 บาท 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ อยู่ในลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ของประชาชน ด้านทัศนคติในการพัฒนาท้องถิ่น และด้านผู้นำท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม อำเภอราษีไศล จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ จากผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินงามยังคงมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเข้าใจในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนบทบาทของผู้นำชุมชนในการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐกับประชาชน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงามควรจัดให้มีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนในทุกหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมให้เข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา ทั้งการเสนอความคิดเห็น การตัดสินใจ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การปลูกฝังความรู้และความเข้าใจดังกล่าวจะทำให้การพัฒนาในพื้นที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนมากยิ่งขึ้นในด้านการสื่อสาร หน่วยงานท้องถิ่นควรพัฒนากลไกการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย ทั้งหอกระจายข่าว วิทยุท้องถิ่น สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ตลอดจนการสื่อสารด้วยทั้งภาษาไทยและภาษามลายูท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างทั่วถึงและลดความคลาดเคลื่อนทางความเข้าใจ นอกจากนี้ ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรมีบทบาทเชิงประสานในการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอจากประชาชนเพื่อนำเสนอในเวทีประชาคมตำบล รวมทั้งควรได้รับการพัฒนาในด้านภาวะผู้นำ การจัดการความขัดแย้ง และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ในเชิงพื้นที่โดยตรง องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงามควรจัดเวทีประชาคมในระดับหมู่บ้านให้ครอบคลุมทั้ง 7 หมู่บ้านอย่าง

สม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มชายขอบ ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม การดำเนินการดังกล่าวควบคู่ไปกับการเสริมสร้างศักยภาพประชาชนผ่านการจัดฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพหรือวิสาหกิจชุมชน จะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในกระบวนการพัฒนาในขณะเดียวกัน การพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านความมั่นคง เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบอาจเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้น หน่วยงานด้านความมั่นคงควรบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล เชนงานและผู้เฒ่าศาสนาในพื้นที่ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความปลอดภัยและความไว้วางใจ อันจะเอื้อต่อการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเปิดเผยและต่อเนื่อง การบูรณาการความร่วมมือในลักษณะนี้จะไม่เพียงแต่ช่วยลดข้อจำกัดเชิงบริบทเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างเสริมทุนทางสังคมและความเข้มแข็งของชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ท้ายที่สุด ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและองค์ความรู้ในการพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกัน นักวิจัยในอนาคตควรดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบในพื้นที่อื่นที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนการพัฒนาในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

References

- กัญญาณัช เสี่ยงใหญ่, สุรศักดิ์ โตประสี, ทัชชยา วณะบรรเดชน์, & จารุวรรณ ศิริรัตน์. (2568). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านโข้ง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 10(1).
- กิตติ พุทธนพ, ยุทธนา ปราณี, & เดิมศักดิ์ ทองอินทร์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 6(1), R48-R58.
- กิตติศักดิ์ วิเศษนันท์, & โกศล สอดส่อง. (2567). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. *วารสารมณีเชษฐารามวัดจอมมณี*, 7(6), 101-115.
- จุติพร มาเพิ่มผล. (2566). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Google. https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/62930026.pdf
- ณัฐวรรณ เพียรหมอ. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระ
- ทินาภรณ์ มูลรัตน์. (2566). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาชนในการดำเนินงาน กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองลุ่ม แรด อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นายนวรุท แก้วสนิท, & พชรศาสตร์ เงิน. (2566). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี. *วารสาร มณีเชษฐารามวัดจอมมณี*, 2566(5), 426–444.
- นันธิกา เรือนไทย, จิรายุ ทรัพย์สิน, & วันชัย สุขตาม. (2567). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเลิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวัฒนธรรมเกษตรศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(2), 13–28.
- ปาริชาติ มณี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองดำสิงห์ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. *งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สุพัตรา นามวงศา (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลละโน อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์. *รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม. *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570)*. องค์การบริหารส่วนตำบลเนินงาม. อำเภอราษีไศล จังหวัดยะลา
- อดิวิธ ศิริพันธ์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบล หลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัย รังสิต).
- อรปรียา เลินไธสง, และ ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชน หมู่บ้าน พันธุ์ วงษ์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรสาคร. *Journal of Politics and Governance*, 13(2), 162–172.
- อัญชลีภรณ์ กิจเวช, วิศรุตดา ทองแกมแก้ว, & ไชยา เกษารัตน์. (2566). ความร่วมมือเชิงนโยบายตามทัศนคติของภาคประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *Journal of Modern Learning Development*, 9(2), 256–268.
- JENNIFER L. HURLEY. (2022). *HOW PLANNERS DESIGN PUBLIC PARTICIPATION*. FIELDING GRADUATE UNIVERSITY
- Joyce A. Stanley. (2023). *Public Participation in Georgia's Environmental Permitting Process*. Walden University. November 2023
- Naomi Di Santo, Antonio Lopolito, Roberta Sisto1. (2023). *TOKENISM IN TERRITORIAL DEVELOPMENT: ENABLING FACTORS AND MITIGATION MEASURES*Received 12 January 2023, Revised 13 June 2023, Accepted 17 July 2023
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.
- Yihao LilD1 , Yue Yuan1 , Na ChengID2.(2023). *General Graduate School, Dongshin University, Naju, JeollaNamdo, South Korea, 2 Jilin Institute of Physical Education, Changchun, Jilin, China*. PLOS ONE | <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0295313> December 1, 2023